

3.1.A. Krize a krizové řízení

Krizovou situací platná právní úprava rozumí **mimořádnou událost, při které je vyhlášen stav nebezpečí nebo nouzový stav nebo stav ohrožení státu.**

Stav nebezpečí je možné vyhlásit, jsou-li v případě živelní pohromy, ekologické nebo průmyslové havárie, nehody nebo jiného nebezpečí ohroženy životy, zdraví, majetek či životní prostředí, pokud intenzita nebezpečí nedosahuje ohrožení značného rozsahu a není možné odvrátit nebezpečí běžnou činností správních úřadů a složek integrovaného záchranného systému. Stav nebezpečí pro území kraje nebo jeho část vyhláší hejtman kraje (v Praze pak primátor

hlavního města Prahy) na dobu nejvýše 30 dnů. Tuto dobu může hejtman prodloužit jen se souhlasem vlády.

Stav nebezpečí končí uplynutím doby, na kterou byl vyhlášen, pokud hejtman kraje nebo vláda nerozhodnou o jeho zrušení před uplynutím této doby. V době trvání stavu nebezpečí získává hejtman kraje některá zvláštní oprávnění, jako například právo rozhodnout o ukládání pracovní výpomoci nebo povinnosti poskytnout věcné prostředky k řešení krizové situace, právo nařídit bezodkladné provádění staveb, stavebních prací, terénních úprav nebo odstraňování staveb za účelem zmírnění nebo odvrácení ohrožení, právo nařídit hlášení přechodné změny pobytu osob, právo nařídit vykonávání péče o děti a mládež, pokud tuto péči nemohou v krizových situacích vykonávat rodiče nebo jiný zákonný zástupce či právo zabezpečit náhradní způsob rozhodování o dávkách sociálního zabezpečení a jejich výplatě.

Nouzový stav může vyhlásit vláda v případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost. Nouzový stav se může vyhlásit jen s uvedením důvodů na určitou dobu (nejdéle na dobu 30 dnů, přičemž uvedená doba se může prodloužit jen po předchozím souhlasu Poslanecké sněmovny) a pro určité území. Nouzový stav končí uplynutím doby, na kterou byl vyhlášen, pokud vláda nebo Poslanecká sněmovna nerozhodnou o jeho zrušení před uplynutím této doby. V době trvání nouzového stavu je vláda oprávněna například:

- nařídit evakuaci osob a majetku z vymezeného území,
- zakázat vstup, pobyt a pohyb osob na vymezených místech nebo území,
- rozhodnout o uložení pracovní povinnosti, pracovní výpomoci nebo povinnosti poskytnout věcné prostředky k řešení krizové situace,
- rozhodnout o bezodkladném provádění staveb, stavebních prací, terénních úprav nebo odstraňování staveb za účelem zmírnění nebo odvrácení veřejného ohrožení vyplývajícího z krizové situace,
- přijmout opatření k ochraně státních hranic,

- nařídit přemístění osob ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody do jiné věznice.

Stav ohrožení státu může vyhlásit na návrh vlády Parlament, je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy. Vedle opatření, které může vláda použít v době trvání nouzového stavu, je vláda v době trvání ohrožení státu oprávněna nařídit:

- omezení vstupu na území České republiky osobám, které nejsou občany České republiky,
- povinné hlášení místa trvalého pobytu, popřípadě i místa, kde se osoba dočasně zdržuje,
- omezení držení a nošení střelných zbraní a střeliva,
- zvýšenou kontrolní činnost na úseku zabezpečení skladovaných střelných zbraní, střeliva, munice, výbušnin, jaderných materiálů a zdrojů ionizujícího záření, nebezpečných chemických a jiných nebezpečných látek.